

ALBINA.

Se de două ori în săptămână: Joi-a și Duminică; era când va pretinde importanța materialului, va eși de trei ori de patru ori în săptămână.

Pretul de prenumerație pentru Austria:
 pe anu întregu 4 fl. v. n.
 dimetate de anu 2 " "
 pentru Romanii și strainetate:
 pe anu întregu 12 fl.
 dimetate de anu 6 " "

Prenumeratiuni se facu la toti dd. cōrespundinti ai nostri, și de-adreptulu la Redacțiune Alte-Postgasse Nr. 1 unde sunt a se adresa și cōrespondintiele, ce privescu Redacțiunea, administrațiunea sēu speditura; cate vor fi nefrancate, nu se vor primi; era cele anonime nu se vor publică.

Pentru anule și alte comunicatiuni de interesu privatu — se raspunde cate 7 cr. de linia; repetirile se facu cu pretiu scoditatu. Pretiulu timbrului cate 30 cr. pent. una data se antecipa.

TELEGRAMU.

Redacțiunei „Albina“ la Pesta.

Deva, 4 iuniu. Inaugurarea gimnaziului din Bradu, serbata cu tota pompa. Metropolitulu Andreiu ofertu de 2000 fl. Se trăsca!

Presidiulu Representanției.

Pesta, 23 florariu/4 ciresieriu 1870.

„Neuer Freier Lloyd“ merge mai departe în desvoltarea programei sale, de carea pomeniramu în nr. penultimu. Pe cararea acēstia l'insotiesce și fōi'a ungarēscă „A Hon.“ Amendōne vreu se forme o partita adevratu liberala, carea se se opuna tendințieloru reactiunarie ce astadi precumpenescu în viēti'a publica din Ungari'a.

Ni place că „Hon“ o spune luminatu: „Statulu nostru publicu în tiēra, nici e regulatu, nici cōrespunde cu postulatele de constituționalismu și de parlamentarismu.“

Asia dicemu și noi, de trei ani, și vedimu din firu în pēru că, nu pōte se fie constituționalismu și parlamentarismu pre cātu timpu între stepanitori este contractu pentru apesarea nōstra natiunala. Unde minoritatea unei țieri conspira contra majorității a o suprematisă impiedcandu-i desvoltarea morala și materiala. — acolo veri cāte mintinni s'ar bucină despre libertate, de cōstitutivitate și prosperitate, adevēru remane că: popōrale genu.

Frumosu ni splică fōi'a magiara că la noi domnesce o „majoritate forțiată“, carea nu pōte pasi nainte pre calea libertatilor, cāci veri ce pasu nainte dā în man'a poporului o arma materiala și spirituala în contr'a ei. „A fi ea, majoritatea, liberala, ar fi a se sinucide.“

Diarele niemtiesci din Viena, cele contrarie indreptatirii egali a natiunaltatilor, facura mare sgomotu cu unu memorandu ce Rieger, corifeulu cehiloru, l'ar fi asternutu lui Moustier, fostulu ministru de esterne alu Franciei, cu privinția la tōte natiunaltatiele apesate din Austro-Ungari'a. În man'a demintiriloru din partea competente, niemtii sustienu esistinti'a acestui memorandu.

Purcediendu de la incidintele acēstia, vedemu în „Reform“ a dlui Schuselka unu articlu intitulatu: „Anca unu memorandu cehicu,“ și subscrisu de primulu luptaciulu alu cehiloru, de Franciscu Palacký. Eca cātu de chiaru vorbesce luptaciulu acestu betranu:

„Limbagiulu modernu alu politiciei din Viena, e mintiuna gōla și insielatiune. Vorbesce fanaticu despre liberalismu, și la parere nu pretinde de la boemi de cātu se recunōscă constituțiunea și se între în senatulu imperiale. Dar senatulu, de care e vorb'a, nu e senatu; constituțiunea, ce o lauda, nu e constituțiune, și liberalismulu lui deocamdata e una dorinția brutala de a domni.“

Betranulu purcede a motivă fie-careu din acēste asertiuni, a aretă cāti fusera țereți prin temntie în numele constituționalismulu austriacu, și conchide că cehiloru nu li este iertatu a-si dā natiunaltatea în servitiulu altei natiuni, cā cehii nu se vor sinucide. —

Despre persecutiunile ovreesce de la Botusiani, marturisescu acum chiar diurnalele gidane, cā n'au fostu persecutiuni, ci numai nisce miscari electorale. —

În Itali'a, bandeles rescolatiloru se

sporescu. Multe vinu inarmate din Suițier'a. Pentru a le impiedcā, guvernulu italianu a adresatu o nota confederatiunei suitierane, în urmarea careia confederatiunea provocā cantōnele a pazi fruntariile, era pe emigratiile italiiani a-i avisā se locuēscă mai în lantrulu țierii. —

Se afirma esistinti'a unei note francesci catra curtea din Roma, prin carea guvernulu francescu dechiară că, dēca se va prochiama infalibilitatea, densulu va considerā concordatulu în Franci'a de nemicitu, biseric'a de desfacuta de catra statu, și va retrage armat'a sa din cetatea eterna. —

Tiarulu Rusiei plēca de la Ems catra casa. Regele prusescu a mersu se se mai intelnēscă cu Tiarulu odata nainte de plecare.

Libertatea bisericiloru în Ungari'a și în partile ce i se anessara.

Regimulu actuale ni-a subtrasu multe din libertatile nōstre politice și natiunali.

Dar sunt unii de ai nostri, plecati a marturi cā pentru acele subtrageri ni s'a datu unu picu de desdaunare prin libertatea ce se concesse bisericiloru.

Credemu inse că acēsta libertate nu ajunge a cōrespunde neci macar cu principiile ce liberalismulu modernu le propaga în privinția bisericiloru, și cari principie nemeritoriulu Cavour le resumă liberu, „necubieria libera în statu se fie în stare a ne si desdaunā pentru perderile de pre cele lalte terene.

Acēsta credinția a nōstra voimu s'o motivāmu, sperandu că ne vor intielege toti cāti nu s'au imbetatu de frasele cele frumōse ce dlu ministru Eōtvōs le rostise în diēta cu privinția la libertatea confesiuniloru, — frase ce-i atrasera aplause chiar si din strainetate, precum a buna sēma i-ar atrage desprobare candu strainii i-ar cunōșce și faptele. Nu ni se pōte imputā nōa romaniloru opusetiune neconștituționata, fie chiar cu pretiulu desconsiderării adevēru și a meriteloru, de aceea recunōscemu și noi dlu Eōtvōs că scie se vorbēscă fōrte frumōsu despre libertatea bisericiloru, inse din faptu cauta se-lu rogāmu se mai slabēscă, cā ne prē ustura.

Se intrāmu în materi'a:

A facutu domnulu Eōtvōs unu congressu pentru ovrei. Anca nainte de congressu, ovreii se cam certau, cāci se escasera între densii dōue partite, cu pareri opuse în privinția administrațiunei și a unoror ceremonii. Congressulu, darulu eōtvōsianu, în locu se-i impace, are meritulu d'a fi urcatu cērt'a, în cātu se se nasca frecari. buna ōra cum se intemplara de unadi într'o sambeta în Vatiu, la cari — cum spune unu diurnalu niemtiescu — participā și rabinulu.

Venimu la liberalismulu lui Eōtvōs și a legiloru create sub auspiciile sale, în privinția romaniloru de confesiunea greco-orientala.

Nesmintitu că partea cea mai grea a lucrulu erā despartirea de ierarchi'a serbēscă. S'a intemplatu acēst'a mai nainte d'a veni la putere Eōtvōs et consortes. Desi erā lucrare grea, s'a indeplinitu r'ipede, cu invoire comuna, am pōte dice: între aplausele congressulu serbescu, incantatu de moderatiunea și portarea deputatiloru romani.

Ce a mai remasu de a se face din opulu de despartire, e caus'a comuneloru

stecate, a despartirii fonduriloru și ilorlu. La acēsta causă se schimbā mulu și ajunse Eōtvōs cu legea sa, — desi caus'a e mai usiōra — delocu pocu, în cātu necum se mērga rapencasi cea grea de mai nainte, dar neci fōia nu merge, nu merge defeliu. În gresu fratiile nostri cōreligiunari serbii pvescu la tōte cōstele, numai dedragulu duriloru, — era prin comunele amenecate e periclu de frecare la fie-care mentu.

Facea mai bine Eōtvōs dēca din incipiele despre libertatea confesionala l'ostia mai putiene, dar le practicā mai ulte.

Anca mai apriatu si-aretara stepanici colōrea loru antiliberala în caus'a de autonomia a bisericiei romane greco-catice.

Se scie că metropolitulu romanu gr. cat. din Blasiu, a cerutu de la guvernulu permissiunea a tienē congressu metropolitulu. Nu ve mirati c'a cerutu, — cāci si tadi mai sunt multi, cari nu se potu deslucā de servilismulu seculariu, — actu izvornu de atâte rele ce venira p'capulu natiunei romane, — de aceea fāa cereri prē plecate, chiar si acolo unde legea nu-i obligā a-si numi acetele cumumele umilitoriu de „cerere.“

Si ce a disu ministruulu? A disu dōra: Prē Santite Parinte! Nu mi Te unili a-mi face cerere, cāci S. Ta ai d'epu? I-a spusu dōra că essercerea n'ar dreptu, toc'm'a pentru de permissiune? Nemica de acēstea, cā ministruulu — precum infōrma „Gaz. Tr.“ — raspunde că ar fi de prisosu unu congressu romanu gr. cat., cāci catolicii au dejā unu congressu, — celu ungarescu.

Astu-feliu o biserică romanēscă e avisata a-si trimite reprezentantii sei în congressulu unei bisericē de straina lege și de limba straina. Si cine face asta avisare? E ministruulu celu ce ne incarca de mai ne cuptusiesce cu frase mari despre libertatea confesionala.

Biseric'a romana gr. cat., are dreptu la unu congressu propriu autonomu. Nici canōnele, nici istori'a (abusulu nu e usu legalu) n'au supus o bisericiei ungaresci, era veri unu dreptu naturalu cu atāt'a mai putienu.

Arete dara biseric'a ungarēscă se vedemu care e acelu titlu, care o indreptatiesce a-i stepanī prē romani!

„Dar sunt amendōne catolice,“ dīcu stepanitorii. Se iē firm'a catolicismulu pentru a propagā magiarismulu. Dar densii sciu că romanii combatu magiarismulu, și dēca totuși lēga catolicismulu de o asemene ideia combatuta, e semnū că nu multu li pōte pesā de prosperarea catolicismulu, cā nu multu tienu la insāsii biseric'a loru. — Au cine, loviundu în magiarismulu, va pōte se aiba pururia destula istestia pentru a nu atinge si firm'a, și vestmentulu catoliceu în carele s'a imbracatu?

Biseric'a si-are scopulu seu propriu. Ea nu pōte servī de medilocu la aspiratiuni profane politice, — nici chiar la aspiratiunile magiarismulu.

Poftim stepanitoriloru mai multa religiositate, respectu mai mare de scopulu bisericiei, ca se nu periclite chiar prosperarea catolicismulu, caruia vor se-i servescă.

Era romaniloru li repetim, cā nici odata nu li este iertatu a-si paresi biseric'a, de reulu influinției straine. Dēca autonomi'a ei este atacata, au detoriu-

tia se respinga ataculu, dar nuse taie fug'a, dandu prēda sortii averi și tradițiunii de la parinti.

Se afirmāmu tare consciinția drepțuriloru nōstre, fie bisericesci fie natiunali, — și pre cātu timpu le vom afirmā, nimeni nu va cutezā se ni le palmēscă.

Natiunea romana are dōue bisericē. Binele nostru cere se esista amendōne, și amendōne romanescē. Numai fiindu dōue, se pōte incinge o rivalitate nobi'a între ele, pre calea desvoltării morali și intelectuali a natiunei romancesci.

Avenu lipsa de acēsta rivalitate, pentru cā dens'a accelerēza (intetiesce, grabesce) mersulu.

De la Diēta Ungariiei.

Siedinti'a casei represen. din 3 Iuniu.

Înainte d'a trece la ordinea dilei se presenta unele petitiuni și E. Simonyi face interpelețiune catra întregu ministeriulu, în care întreba daca esto elu unanimu pentru proieptulu de lege referitoriu la organizarea municipieloru sēu lasa responsabilitatea numai pe ministruulu de interne, și cari sunt principiile acelea, ce îndemna pe ministeriu a primi proieptulu respectivu?

Se va predā ministeriulu.

Proieptulu de lege pentru canalulu Franciscu, dupa ce Coloman Széll ca referinte era Coloman Toth ca partinitoriu lu recomanda, se primescu în tōte partile sale.

Andrássy presenta legea referitōria la tianata de Măcșate.

Acesta lege publicata se va trimite și casei magnatiloru, și cu atāt'a se incheia siedinti'a

Din caus'a serbatoriloru catolice, siedinti'a viitōria se va tienē numai vineri dupa rusaliu. —

PROGRAMU,

pentru Adunarea Generale a Asociatiunei natiunale în Aradu pentru cultur'a poporului romanu, tinēnda în Aradulu-Vechiu la 25. Maiu 6. Iuniu 1870. și următoriele dile.

A) Agēnda

I. În d'ia prim'a:

1. Deschiderea adunării prin Presiedintele invitatulu din partea adunării prin o deputatiune, la 9 ōre demanēti'a în sala comitatensă; dupa deschidere se potu rostii salutari ocașionale.
2. Raportulu Direpțiunei.
3. Raportulu specialu în obiectulu sortituru din anulu trecut.
4. Denumirea comisiuniloru necesarie, și dispunere preste motiuni în alte obiecte.*)
5. Alegerea membriloru noii.
6. Defigerea timpulu de adunare pre dlu'a urmatori'a

II. În dilele urmatoriē:

7. Autenticarea protocolulu siedintiei precedinte.
8. Raportari comisionale.
9. Alegerea Direpțiunei.
10. Preliminariulu de apese pre anulu cūrinte și instrupțiuni speciale pentru Direpțiune.
11. Superarea motiuniloru în alte obiecte.

Disponere pentru autenticarea protocolulu siedintiei ultime.

13. Incheierea adunării cu cuvēntari acomodate.

B. Ordulu vorbirei.

1. Cei ce voiescu a vorbi, se insēmna pe rōndu la notariulu desemnatu prin presidiu.

*) Motiuni de sine statutiōrie, în decursulu acestei adunări generale numai asi'a potu veni sub dezbaterē, dēca acele sub siedinti'a dilei prime se vor susterē la presidiu în scrisu.

2. La un obiectu totu insulu numai odata pôte vorbi, tienendu-se strinsu de acelasi obiectu; totusi celu ce a facutu vre-o motiune, la aceea mai are unu cuventu dupa vorbirile altor'a.

3. Motiune noua nu se pôte face, nainto de ce s'ar enuncia prin presidiu decisulu in obiectulu de mai nainte.

4. Nu au locu personalitatile si taiarea in vorb'a altuia.

5. La grairea presidiului vorbitorulu se retiene de la vorbire.

6. La resunetulu clopotielului se face linisce deplina.

C) Productiune ocazionale.

1. In di'a prima a adunarii generale reprezentatiunea pieselor teatrale „Nunt'a tiere-nesca si Fantasm'a“ prin societatea diletantiloru din Temisiu'ra acompianata de corulu vocalo-musicalu alu plugariloru din Chiseten in teatrulu de aicia.

Inceputulu productiunei ser'a la 8 ore.

2. In di'a a dou'a a adunarii generale petrecerea de saltu arangiata in favorea fondului asociatiunei, se va tiené la otelulu „crucea alba“, cu care ocaziune se va ascuta si „sortitur'a filantropica“ a obiectelor remase.

Inceputulu petrecerii ser'a la 8 ore.

Directiunea Asociatiunei.

Braslovu 14/26 Maiu 1870.

(Reprezentatiune teatrala.) Piesele, ce trup'a de carea pomeni in rondulu trecut, le-a executatu mercuri in 13/25 Maiu, sunt „Pacraclisierulu“, vovedilu nationalu de V. Alexandri, „Millo Directoru“ comedia vovedila de V. Alexandri si „Penso-Mania“ seu cher'a Nastasia, cantioneta comica, totu de V. Alexandri. Nici un'a nu e de vre-unu cuprinsu insemnatu; in cea d'anteiu se da ocaziune artistulu a infatisia pre gangavulu, si acest'a a facut'o Domnulu Millo cu mare istetia; de asemenea a executatu Domnulu Alessandrescu rola tieranulu boeritu, si Domn'a Alessandrescu cea a tierancii devenite bogata, forte bine, pana unde e vorb'a de cantece; aci se vede, ca unu individulu nu pôte intruni tote darurile.

Pies'a a treia, executata numai de Domnulu Millo, asiá de naturalu si in mimica cu atá'a naturalitate, in cátu nici cea mai iscusita mahalageoica din Bucuresci, n'ar poté o face mai bine, acesta piesa dicu, ni aréta o femeia betrana veduva, care ambla a capot'a pensia, argumentandu dreptulu seu la pensiune prin aceea, ca barbatii ei — trei avuse — au fostu la unu boeriu mare sluga in feliu de feliu de ranguri; si ca si cei mai bogati si rumpu capetele amblandu a dobandi pensii. Cum dar ar poté toemai dens'a se remana fora nici unu feliu de recompensa, mai cu séma, ca cunosce tote treburile casnice ale tuturor boeriloru, ce sunt la carma.

Lucrulu principalu in aceste trei piese, prin urmare in petrecerea acelei sori, a fostu acel'a ca s'a datu ocaziune privitorulu de a admirá talentulu de artistu alu Domnulu Millo, aretandu-se in trei diverse role, esecutate un'a mai bine, de cátu alt'a.

Oravitia, 24 maiu 1870.

Dilele acestea se cetia intr'o fóia nemtiésca din Lugosiu, ca cei din Oravitia insociti si de doui romani au caletoritu catra Pest'a spre a rogá pe d. Szende Bela a pasi la ablegatia in locul reposatulu Gránzenstein.

Mie ca unuia care se intereséza, avendu si eu multu pucinu in apropiarea Oravitiei, mi fu de mirare, de cei doui romani, trimisi ca de straini? m'am nedaitu ca strainii, éra ne vorstá in cale.

Acei doui romani, debue se fia nisce ómeni de vitia viteza si mari la punga, pentru ca noi romanii din cerculu Oravitiei ne am fi potutu intelege cu omulu nostru si prin vre-o scrisóre cátu de micutia, crutiandu acele spese pentru altu scopu.

Au dóra cugeta cei doui romani, stulu de ablegatu in cerculu Oravitia, curitate romana, s'au esarandatu pe vietia neromanu?

O Dómne! pana candu se ne inchi si se inbiámu noi la straini, avendu noi i ómenii nostri?

Ve intrebu fratiloru, óre se ne m'asbinámu si abatemu si acum de la nómu sangele nostru?

Am firma sperantia, ca déca altii a situ la lucrare, si noi vom pasi, ca acum i ne am mai indatinatu cu alegerile ablegati si demandatiunile cu dóue fetie ale unoi altor'a le-am lasá inchise in coperte, cáci ni asiá ne vom sci luptá pentru barbatulu n'nalu, portandu-lu pe bracia si spriginu cu poteri unite si cu caldura neadormitu.

B.

Eruntaria militare rom. ban., mai

Onorate Domnule Redactoru! Cu siunea publicarii conspectulu deputatiloru a pentru sinodulu eparchialu din Caransebe, — in Nr. 33. alu „Albinei“, vedemu ca in-gulu cercu alu XVII. n'a voitutu se aléga de tati mireni, — la carea apoi ne fecoti ch'varea, ca militarii intr'atát'a se temu de calea sub constitutiunea ungrésca, in cátu e rescu si de esecutarea statutulu organicu li si s'a publicatu de respectivele comande. De nule Redactoru! Cumca intregulu cercu'a voitu so aléga — voitu se-mi iéu libertaa spune dlui corespondinte din Caransebe, „ca nu e toem'a asiá, cáci comun'a Ruscau votatu cu 70—80 de voturi, si comun'a Fasiu cu 4) de voturi pentru Dnii capitani c. Ioane Popovicu din Teregov'a, si Georgu Brindieu din Slatin'a; deci cu mirare ni ee de ce n'au reesitu acesti Dni de deputati? póe ca unde numai dóue comune au votatu? Api au nu permite in Ungaria legea ungrésca se alege deputati la dieta si numai cu 2, dicena dóue voturi, pre-un se votá odata in Transilvania? apoi acestia cu peste un'a suta de voturi se nu póta reesi de deputati la unu sinodu eparchialu? (Dieta nu ni póte fi de cinosura sínodulu comunu, si aci totusi reesira de deputati maiorulu Se racinu si neg. Brancovicu. Nóa, caus'a nu ni este cunoscuta, dar ne-am rogá de dlu fostu comisariu consistorialu Paulu Brancovicu a ni-o aréta, ca densulu trebuie se scia cum si cine a ascuns'o. — — —

Se mergemu mai departe. Ni diceti Dle Redactoru ca militarii se temu ca prin desfiintierea granitelor vor veni si densii sub constitutiunea ungrésca; aci debue se dicu ca aveti totu dreptulu, ca asiá este. Militarii nostri doriau si acceptau neincetatu desfiintierea granitelor, si acest'a nu din alta cauza, de cátu numai se scape odata de sub absolutismulu celu puternicu nemtiescu, — dar acum'a audiendu vaietele confratiloru loru din provincialu, ce provinu din „egal'a indreptaire cea ungrésca“ — acum'a dicu, se temu ca prin desfiintierea granitelor vor scapá de unu leu — si vor d'a de unu — — —

Domnule Redactoru! Militarii nostri nu s'au feritu de esecutarea statutulu organicu pentru ca sémana a provincialismu, ci éca de ce s'au feritu si se ferescu: — ca esindu dnii oficiari prin comunu ca se publice statutulu, éca asié li-a fostu publicarea lui: „Ómeni! se, sciti ca acum'a s'a facutu nisce legi la Ardélu la domnulu metropolitu, ca de acum'a nainte se ve stepaniti voi cu pretii in tote trebile bisericesci, si tote sfediile si procesele ce le veti avé, se vor judeca la domnulu prot'a si la domnulu vladica. Ast'a e publicarea st. org. de catra Dnii oficiari ai nostri, apoi afóra de aceea, singuri dnii oficiari nu voiescu se scia asiá multu de statutu, ci se tienu totu de compagne-comandobefehl alu loru, in tote afacerile bisericesci si scolare, dandu porunci epitropiloru ca au a face asiá si asiá, fora de ar avisá ceva pre celo comiteto parochiali. — Mai departe in intielesulu ordinei comandei militare din Petrovaradinu ddo 19. Ianuariu a. c. Nr. 8443. din 1869. au respectivele comande companiale se predee cheile de la ladile bisericesci, epitropiloru parochiali conformu statutulu org., dar ce se vedi?! Domniloru comandanti nu li pré place de acea ordina, cáci densii nici pana astadi n'au mai predatu cheile, cu exceptiunea unoru dni comandanti, — apoi vediendu populu ca singuri dnii oficiari nu respectéda stat. org. si ordinatiunile comandei militari, din

aceu cauza dicu, si elu se teresce de esecutarea statutulu, temendu-se, ca prin aceea vor fi numai amagiti, cum s'au (i-au?) amagitu cu scól'a cadetiloru si nisce lemne pentru sustinerea bandeii regimentulu. Onóre Dlu capitaniu Mersiciu si supertenintelu I. Storch cari ambii, de natiunalitate straina fiindu, respectéda st. org. mai bine. Voiu se vi spunu dóue casuri. Dupa cum mi comunicara doi invetiatori din cerculu Orsirovei, a carui comandante e Dlu capitaniu Mersiciu, densulu a emisu un'a ordina in cerculu seu, prin carea aduce la cunoscentia comunelor si respective a invetiatoriloru, ca pre viitoriu invetiatorii se nu mai tramita reporturile despre neumblarea prunciloru la scóla respectivei companii, ci de-a dreptulu la comitetulu parochialu, carele va avé a se ingrigi pentru aceea, conformu statutulu org. — alu doilea casu: unu invetiatoriu voindu a caletori pre 2 dile afara de comun'a sa, a mersu la dlu capitaniu se céra concediu dupa usulu de pana acum'a — dar dlu Mersiciu i respunde, ca se mérga se céra concediu dela presiedintele comitetulu parochialu, si daca acel'a i va dá concediu, atunci si diu partea lui i se jérta a caletori. Onóre Dlu capitaniu Mersiciu, cáci face acele ce Dnii oficiari de natiunalitate romana nu voiescu se intielega, seu intielegendu nu voiescu se urmedie.

Asiu avé multe de a mai dice, dar de astadata incheiu spunendu-li Dloru Oficieri, ca se fie incredintati, ca au trecutulu timpulu acel'a candu absolutismulu stepania in bisericu si scóla, casti in cele lalte afaceri comunale.

Unu graniceriu.

Aradu, 25 maiu.

(Ceremu desluciri despre bani publici)

Pentru Tofaloni au adunatu bani la noi si rss. Domnu Bercianu. Nu ne indoimu cá-i va fi administratu la locul caruia s'a merit. Dar suntemu multi noi cari nu scim se fie datu dsa socóta publica despre acesti bani, de aceea ni permitemu a-i cere deslucire in asta privintia. Aseptámu ca socóta se ne convinga, despre ceea de carea nici cá ne indoimu in privintia persónei, si totodata se ni arete cu cáte conscientia si santientia administréa oferte meue administratiune, ca se mai potemu avé faci'a d'a apelá la dens'a in casu de nevoia.

— C. —

Din cottulu Temisiului, maiu.

In acelu diurnalulu din Pesta ce se dice natiunalu, in carele inse ne-am dedatu a vedé cáte unu deacoromanu exnatiunalu, unu d. corespondinte adresá respectiviloru competinti catova intrebare.

Intréba in interesulu dreptatii si alu adeverulu, pre D. Inspectoru scolare confes. din Lipova Ioane Tieranu, ca are de cugetu Dsa a pune odata capetu abusulu ce se face in scól'a din comuna Fireghadiu? Are Dsa de cugetu a face ceea de facutu pentru deschiderea concursulu la suplentia invetiatorésea de acolo, dupa prescriesele mai nalte, ca se incete odata tergovin'a.

La intrebarea acest'a voiescu a respunde Dlu corespondinte adeverulu. — Dlu Inspectoru scolare Ioane Tieranu nu face abusuri in scól'a nostra, dar nici tergovina, cáci Dsa nu trimite nici la vre-una statiune scolaru suplentii definitivi, ci numai unde e forte de lip sa, pana la deschiderea concursulu, acolo trimite provisoru; inse nóa nu ni au trimisu fora rogare nici definitivu nici provisoru, precum se vede mai la vale, cáci pre celu primu insusi tatalu seu D. Docinte alu nostru P. D. prin una rogare indreptata directu catra Venerab. Consistoriu, l'au corutu siesi de suplentu, caruia din partea Venerab. Consistoriu s'au si facutu indetulare, intarindu i-se fiulu seu de suplentu definitivu cu decretu consistoriale ddo. 1 Iuniu 1867 Nr. 476. deci vediendu ambii cumca cu unu salariu anualu micu nu potu traí, tincuru recurandu si dobandindu Statiunea docentala a Fibisiului la an. 1869. s'au mutatu acolo. — Pro acestu alu doilea — ginere- seu — carele dela 1869. se deprindea pre langa scóla seu precum in cele scolare asiá si in cele bisericesci — fiindu D. Docinte forte morbosu si nepotendu implini detorintiele recerute, au recursu la comitetulu parochialu se lu incheie de suplentu provisoriu. Vediendu comit. paroch. lips'a, ca nu cumva scól'a si biseric'a se patimésca vre-o scadere, in 31. Ianuariu 1870. l'au incheiatu, si trimitiendu-se incheierea Dlu Inspectoru cu acea rogare ca se binevoiesca a

intari pre numitulu ginere de suplentu provisoriu numai pana la insanetosierea dlui docinte carele din partea dlui inspectoru s'au si intaritu, éra dupa insanetosiare decumva s'ar invoi la deschiderea concursulu de suplentia — atunci se va deschide. Éca adeverulu.

Acum'a intrebu pre Dlu corespondinte, óre este acest'a abusu? óre este acest'a tergovina? dar ce insemnéza tergovina? voiescu Dsa se dica: ca e speculatiune seu negetiatioria, care ar fi facutu Dlu Inspectoru cu suplentii? acest'a nu e adeveratu, pentru ca in Comun'a nostra atare tergovina nu s'a facutu, precum s'a vedutu mai sus, de óra ce Dlu Inspectoru nu ni-au impusu cu sil'a nici pre unulu. Óre cuvine-se pre unu protopreutu forte bravu si zelosu natiunalistu, pre carele ilu cunosce tota lumea inteligenta ca, intru adanci betranetie cu nebosita energia se lupta pentru bunastarea si inffiorarea scólei si a bisericiei nóstre dreptu credinciose, inaintea publiculu fora nici o vina a-lu petá, a-lu negri si a-i atentii vedé'a?

Dlu corespondinte — aici me esprimu cu parere de reu pentru ca e romanu — n'a avutu dreptu a atacá persón'a Dlu Inspectoru, nefiindu convinsu despre starea suplentiloru si a docintelu nostru, cu asiá intrebare necuviincioasa si nepotrivita, cu care au nemerita ca cu bát'a in stele. Daru póte fi cá pre insusi Dlu corespondinte ilu intereséza a ocupá postulu de suplentu, seu are Dsa vreunu clientu de avéri la suplentia Fireghadiulu, — ceea ce nici candu nu va fi, — de se póta Dsa asiá solidu nainte de deschiderea concursulu. La noi se cere ca concurentii se cunosca si bun'a cuviintia, cáci au s'o planteze in inimele copiiloru. Unu membru alu comitetulu parochialu.

Resinari, maiu 1870.

Nepublicandu in intregulu seu respunsulu de dato Resinari 9. Fauru 1870, ce am stabilitu mai multi alegatori, contr'a corespondintiei din nr. 4. alu „Albinei“, a. c. subscrisa de „unu adeveratu liberalu“, avemu firma convingera, ca veti binevoi a-lu dá acum publicitatii, fiindu prescurtat, atátu pentru satisfacerea nostra, cátu si pentru chiarificarea adeverulu. Jata-lu in urmatoarele:

In nr. 4. alu préstimatei foi „Albin'a“ vedemu o corespondintia intitulata „Introducerea Statutulu organicu“ de dato Resinari 23. Decembre c. v. 1869, subscrisa „Unu adeveratu liberalu“, ca replica la corespondintia din nr. 94 a. tr. dicendu, ca acea corespondintia a fostu plina de invinuri grele, — ca in aceea cei mai multi vedescu a pofta de insinuatune. — Mai departe dice:

„Vinu a face istoriculu acestu sinodu dupa date autentice si purcese din inima curata si minte drepta.“ etc.

O aruncatura de ochii preste acea corespondintia vedesce, ca acelu d. corespondinte anonimulu nu numai cá-i lipescu datele autentice sel. dar dovedesce, ca e unulu de ceia caror'a li place a se sorvi cu date false si atacuri personale, dupa cum se va constata din urmatoarele:

Par. Protop. F. Panovicu a esitu in comun'a Resinari in 26. Octobre 1869, éra nu in 2. Novembre, dupa cum falsu aréta d. anonimulu. — Caus'a, ca nu s'a potutu constitui comitetulu bisericescu a fostu d. parochu Sav'a Popovicu carele a fostu cu rondulu in biseric'a vechia, cáci neparticipandu cu poporul de la acea bisericu, poporul din biseric'a noua s'au risipitu fora rezultatulu si Par. Protop. a lasatu in sarcina preotimei constituirea.

Incerarea din 2. Novembre d'a se constitui a fostu ilegala si contraria §. 9. din st. org. — din cauza, ca nu s'a fostu publicatu cu optu dile mai nainte, cum prescrie legea, ci s'a improvisatu numai la voi'a si poft'a Dlu par. S. P. — Imputarile, ce se facu inv. P. B. in acea corespondintia sunt nedrepte si nu i se potu atribui nici densulu nici partidei, de care se tine, ci singuru d. presiedinte deatunci Par. S. P. carele nu a respectatu intru nemica spiritulu din st. org. —

Acea asertiune, ca s'ar fi „escitatu unu inconvenientu flagrante provocatu de inv. P. B.“ e pura insulta cáci numai atunci a inceputu poporul a murmurá, candu d. presiedinte a vrutu a impune o lista fabricata de Dsa si inca de vr'o 10—12 companisti a se votá cu aclamatiune contra careia poporul a protestatu.

Inv. P. B. a facutu numai cate-va observari domnulu Par, S. P., ca densulu pretinde

si propune mai nainte d'a se pasi la lucru, formarea biroului sinodului in sensul §. 10 si 14. din st. org. — Impunerea listei cu aclamatiune se se delature si se se lasa votisare libera prin seduli scrise, ce s'a si primitu.

Par. S. P. superatu de aceste observari se exprima catra poporu, ca inv. P. B. cu acés'a a vrutu a-lu blama! — Atunci de nou inv. P. B. dosfasiura poporului, ca nici prin gandu nu i-a trecutu a blama pre cine-va si cu atá'a mai putinu pre S. P. pentru carele are totu respectulu. — Dar de órace avemu o lege, — aceea trebuie respectata, ca densulu prin observarile sale facute a cerutu aplicarea si respectarea legii, compusa de catra barbatii cei mai destinsi si luminati a bisericii si natiunii nóstre si intarita de Maiestatea sa Imperatulu. — Mai cetesce cei doi §. 10 si 14. si decliara, ca éta legea vorbesce, éra nu densulu.

Accea asertiune „ca ne mai potendu-se restitui linescea, presied. amesuratu § lui 11. decliara sinodulu de disolvatu,“ e fara basa si umbra de adeveru. — Sinodulu s'a disolvatu din cauza, ca incependu-se votisarea prin seduli scrise, de siguru d. presied. si inca vorí trei favoriti ai sei nu reesiáu alesi in comitetu,

Mirare! ca d. par. S. P. asesorulu consistorialu, se nu tiena nici o sistema normala in ocuparea presidiului si formarea biroului precisat de lege, ci numai se ésa troncu cu list'a fabricata de Dsa et consortes apoi pentru ca nu i succese a si impune list'a — fara nici unu motivu temeinicu se dech'are sinodulu de disolvatu si inca se se si supere pentru ca i se facu observari si obiectiuni pentru abnormitati si lipsa de tactu. —

Óra déca éra numai invet. P. B. opo-santu, — nu se poteá constitui si organizá comitetulu bisericescu? Ce dici d. anonimu? Pentru ce intr'unu locu in corespondint'a D-tale recunosci partide si intr'alta parte fractiuni? Mai recunosci si dici: „ca audindu-se voci de unii, ca nu ne treub preoti invetiati si ca suntemu satui de popi.“ Jata vocea peporului, é' nu numai a invet. P. B. — d. anonimu! — a poporului carele are consciint'a drepturilor sale, carele s'a portatu cu moderatiune si tactu mai constitutionalu de catu a D-tale, cerendu respectarea legii si libertatea in alegeri, óra nu voint'a cea arbitraria a consotiloru D-tale. — Déca va fi disu cine-va ceva contr'a popiloru invetiati, a avutu dreptu, aici dd. popi invetiati sunt numai pentrudensii, éra pentru poporu prè pucinu séu mai nimic'a facu. — Din Molit-felnicu, Liturgia, si Chiriacodromionu nu ésa, — bá si pe bietulu Chiriacodromionu l'ar umplé prafulu, déca nu l'ar mai ceti preotii cei mai cu pucina invetiatura. — In anulu trecutu fiindu rondulu unui preotu invetiatu tienie catechisare — óre pentru ce nu a tinutu?

Inculpati din reintai si invidia pre invet. P. B. ca e mai multu aplicatu de a infiltra imperachieri, decâtu a se ocupá de inaintarea causei sacre a instructiunii.“ — Die anonimu, prin astfelu de insnuatiuni false vi dati testimoniu de paupertate. — E cunoscuta diligint'a si zelulu, cu care si-indeplinesce invet. P. B. chiamarea sa invetiatorésca atátu in scóla cátu si in biserica, in cátu la tóte esamenele a escelatu si a seceratu lauda publica chiaru si in publicitate. — Josu masc'a ipocrisie d. anonimu! candu esiti la publicitate aretati adeverulu, dar nu insultati.

D. anonimu aréta, ca „o deputatiune de patru persóne din amintit'a fractiune nu intardiá cu o rugare subscrisa de vr'o 20—25 din (6000) etc. — Accea a fostu subscrisa pentru scurttimea timpulu de vr'o 35—40, — aretandu Ven. Consistoriu purulu adeveru. — Ce vré d. anonimu cu numerulu de 6000? ori i-ar placé se votiede si femeile si copiii, si chiamatii si uechiamatii? — postimu motive!

Mai departe in ironia si intr'unu modu sarcasticu apostroféza: „Par. Mitropolitu nu precum dicu dènsii, ca i-au primitu rece, li a aretatu cea mai mare afabilitate, denumindu-le pe barbatulu doririloru Par. J. B. tu.

Numesci in ironia pe Par. I. B. barbatulu doririloru. — Noi dechiarám in publicitate, ca asiá si este. — Cáci Dsa ca preotu de 32 de ani in comun'a nóstra au fostu unulu dintre preotii cei mai buni — desí nu dintre cei asiá numiti invetiati. — A fostu si este la gustulu si inim'a poporului Resinarianu, — ca cantaretiu de frunte si oratoru bunu popularu. — E celu dantein preotu, carele nici odatu nu dooesce diu'a — nóptea a dá bolnavulu mangáiere pe patulu doririi.

Par. I. B. s'a luptatu tot-déun'a cu zelu si patriotismu pentru interesele poporului no-

stru, si a portatu mai multi ani procese pentru scóle si alte interese comunale cu spese proprie in compania cu mai multi barbati destinsi si liberali, cu accea dregatoria de sub absolutismu, care din caus'a principiiloru sale retrograde si egoistice cu finea anului 1861 a ca diutu cu rsunetu, restornata de intregu poporulu Resinarianu. — Jata dar, ca par. I. B. pentru noi e barbatulu doririloru, éra pentru Dvóstra e o arma ascutita, care v'a taiatu de multe ori la unghisóra — si de accea nu-lu poteti suferi dle pseudo — liberalu; vedi numai acum te poroclimu cu ale tale dintru ale tale candu ne-am convinsu, ca cine esti si ca cum te incerci a seduce opiniunea publica.

Ce se atinge de sinodulu din 21. Decembre a. t. s'a tinutu dupa tóte formele legale si a fostu publicatu tienerea lui conformu st. org. — Dar si acum, ca si la 26. octobre a. t. totu acelu d. parochu a fostu caus'a de nu a participatu o multime mai mare de votanti. — Par. S. Pop. . . a facutu impedecare in 26. octobre, nu-si potá ajunge scopulu in 2. Noembre, causedia impedecare prin neparticipari si in 21 Decembre, acum inse, ca se póta avé basa de protestu. — Jata dar ca invinuirile DSale sunt fictive, cáci numai partid'a DSale cérca arbitraritati, dara nici decum accea, pre cari te incerci se-o inegresci nainteá opiniunii publice cu epitete de pseudo-liberala.

(Va urmá.)

PROTOCOLULU

Sinodulu primu eparchialu alu diecesei romane greco-orientale a Caransebesiului convocatu in Caransebesiu pe 19 Aprile/1 Mai 1870.

Siedint'a III.

tenuta in 22 Aprile/4 Maiu 1870.

(continuare)

37. Protocolulu siedintiei din 21 Aprile 3 Maiu a. c. se cetesce in tóta estensiunea sa si se autentica fora de nici o modificatiune.

38. Presiedintele archiereu donumesce pe Nicolau Popovicu de notariu ordinariu pentru siedintia de astadi, éra pe Dr. Atanasie Marienescu si pe Timoteiu Miclea de notari insemnatori pentru cuventatori.

39. Presiedintele archiereu aduce la cunoscentia, cumca deputatii Ioanu Missiciu Georg'u Mocioni, Dr. Alesiu Popovicu si Vircentiu Babesiu si-au predatu credintionalele lor.

Aceste credintionale dinpreuna cu scrisórea deputatulu Vincentiu Babesiu s'a predatu comisiunei verificátore, carea sub timpulu siedintiei cercetandu credintionalele referéza, ca Ioanu Missiciu pentru cerculu electoralu al VIII. Georgiu Mocioni pentru cerculu electoralu al X. si Dr. Alesiu Popovicu pentru cerculu electoralu al XII. se recomanda a fi verificati éra credentionalulu lui Vincentiu Babesiu cu epistol'a sa, in carea intréba déca i este permisu, ca se tiena mandatulu pentru amendoué sínódele eparchiali, anume din Caransebesiu in Aradu, si in casu de denegare renuncia de mandatulu seu din cerculu electoralu al V. alu acestei diecese, ar fi de a se predá comisiunei petitionare.

Deputatii Dr. Alesandru Popovicu si Ioane Missiciu se primescu de verificati éra Georgiu Mocioni pe bas'a §-lui 4. din regulamentulu afaceriloru interne inca nu se considerá de verificatu; asemenea si Vincentiu Babesiu, alu caruia credentionalu si epistol'a se strapune comisiunei petitiunale pentru pertraptare si opiniune.

40. Presiedintele archiereu asterne petitiunea parochului Iosifu Popovicu si invetiatorulu Demetriu Novacu din Dent'a ca comun'a amestecata, pentru ca delegatiunea congressulu nationalu din Sabiiu se urgeze de a duce in depluire despartirea de serbi si de jurisdic-tiunea bisericee serbe.

Se strapune comisiunei petitiunale spre pertraptare si opiniune.

41. Inaltulu presidiu comunica Sinodulu eparchialu rogarea protopresbiteriloru eparchiali, ca luandu-se in consideratiune, cumca in urmarea statutulu organicu protopresbiterii sunt indetorati de a tienie 4 siedintie ordinarie a comitetulu protopresbiterale si 12 ale scaunulu protopresbiteralu, si asiá spesele administratiunei au crescutu intr'unu modu neprecalculatu, se se otarésca diurn'a cuviintioasa pentru notariulu comitetulu si scaunulu protopresbiteralu si o suma pentru acoperirea speselor de cancelaria.

Rogarea se strapune la comisiunea financiara spre a-si dá relatiunea si opiniunea sa.

42. Presiedintele archiereu asterne rogatiunile fratii Dabiciu din Forotieu, ca órace prin unu cerculariu consistorialu s'a dá zidirea caseloru preotiloru pe locurile easi (platiri) parochiali si pana acum'a sunt multe case zidite de mosiistramosii preotiloru sinti fara ca se se póta acólea mutá, se se con-a ase schimbá cu alte locuri de casi (platiri) de asemenea marime si calitate.

Totu cu acésta ocaziune se comunica asemenea propunere a deputatulu Timoiu clea.

Regarea si propunerea se strapunu comisiunei petitiunale spre pertraptare si opiniune.

43. Deputatulu Teodosiu Miescu propune Onoratulu sinodu se ié in consideratiune putiunea financiara a deputatiloru infacisiatu se aduca otarire pentru ajutorulu deputatulu prin diurne corespondátorie, cáci altun din lips'a spesoloru nu ar poté luá parte pertrapterile sinodali si cere, ca se se deida cantitatea diurnelor, modulu incassarii si ivórale de unde ar fi ca se se castige.

Acésta propunere dandu-se in scrisu se raspune comisiunei financiare spre pertraptare si opiniunare.

44. Deputatulu Dr. Alesandru Mocioni face urnatóriele propuneri de sine statatórie:

1. Onoratulu Sinodu se binevoiesca a dede, ca sustiene si elu din parte-si delegatiunara tramisa din partea congressulu nationalu spre impacatiunea cu serbii in privint'a averii isericescii.

2. Onoratulu Sinodu se binevoiesca a decide, ca vré se impoterésca totu pre acéesi delegatiune emisa din partea congressulu nationalu si in privint'a primirei si administrarii fondulu scolaru de la Buda, carele este se se predee dieceseloru Aradulu si Caransebesiulu.

3. Onoratulu Sinodu diecesanu se aléga 3 membri din sinulu seu, cari cu 3 membri alegendi din partea diecesei aradane se staruésca infintiarea unui Consistoriu in Temisóra.

4. Onoratulu Sinodu se aléga una comisiune carea se ingrigésca de modalitatea, cum s'ar acoperi spesele administrative bisericescii.

Comisiunea acésta are sa se puna in cutingere cu comisiunea financiara, carea se va emite prin Sinodulu eparchialu, din Aradu, si are a substerne unu proiectu detaiatu la procésim'a sesiune a sinodulu eparchialu.

Aceste intrebari si respective propuneri se transpunu comisiunei financiare spre darea opiniunei.

45. Deputatii Georgiu Trapsia, Petru Sabaila, Ioane Balnosianu, Ioanu Petrovicu, Ioanu Brancovicu si Nicolau Vasilevicu facu urnatórea motiune:

considerandu, cumca prin dispusetiunea statutulu organicu sanctiunatu prin Maiestatea Sa cu vigóre si pentru confiniulu militariu, directiunarea scóleloru nationale romane pentru scólele confesionale e afacerea senatulu scolaru si ca prin urmare directiunea scolaru de pana acum incéta;

Considerandu, cumca Onoratulu Sinodu a decisu ca membrii tuturoru senatelor se fia deocamdata onorari — fara salariu —;

considerandu, cumca salarisarea unui individuu (directorulu scolaru) fara functiune si cercu de activitate din partea comunelor cu scóle confesionale ar fi ilegala, si in fine

considerandu, cumca membrii senatulu scolaru au a fi mai multi, si ca numai salarisarea unuia ar fi in contr'a conclusulu On. Sinodu;

dreptu acésta facu urnatórie a motiune:

Ca directiunea scolaru nationala romana din confiniulu militariu se se sisteze, éra salariulu directorulu de pana acum'a, ce o de a se solvi prin comunele gr. or. romane, se se predee sub administratiunea senatulu scolaru spre infintiarea unui fondu scolaru si spre fructificare.

Acésta motiune se strapune comisiunei petitiunale spre opiniune.

46. Paunu Iovescu deputatulu cerculu XIX face urnatórea propunere:

Luandu in consideratiune, ca directiunea scolaru peste scólele comunale respective natiunale din rigimentele graniceresci Nr. 12. 13. 14 caroa exista din timpurile mai ve-hi si nu e alésa ci denumita din partea Ministeriulu de resbelu;

luandu in consideratiune, ca directorulu respectivu avea dotorintia, ca se cerceteze scólele si se tiena esamenele anuale, a tienie

cursulu preparandicu si a intreveni la denumirea invetiatoriloru facuta din partea regimentelor respective;

luandu in consideratiune, ca de duoi ani incóci si-au perdutu aptivitatea in cátu adeseori invetiatoriulu superioru germanu acú alti individi corcetéza esamenele in scólele nóstre si ordinatiunile directiunei anumite sunt nebagate in séma, cáci scólele sunt incredite altoru autoritati si asiá sunt in pusetiune de totu trista; deci dara:

1.) Directiunea scolaru nationala de aici, pentru timpulu de acum nu e mai multu corespondátore, se se desfintieze;

2.) salariulu atingatoriulu directoru se se intrebuintieze cu intielegerea comunelor pentru alte scopuri scolastice;

3.) scólele se nu se mai esamineze prin invetiatoriulu germanu superioru, ci se se dechiare de confesionale si se se subordine infintiendulu senatu scolaru eparchialu, ca primulu dispunetoriu in trebile scolare in sensulu statutulu organicu;

4.) se se denumésca spre priveghiarea scóleloru comisari scolaru districtuali, cari potu se fia dintre individi invetiatori de cei mai harnici, cari fiindu totuodata si membri ai senatulu scolaru ar poté portá acésta sarcina fara spese in interesulu scóleloru;

5.) se nu se faca separatiune in trebile scolare la noi in cerculu frontariei militarié, vis-à-vis cu celu din provincialu.

Acésta propunere se transpune comisiunei petitiunare spre opiniune:

47. Deputatulu Constantinu Radulescu face urnatórea interpolatiune.

Poporulu diecesanu cu bucuria vede, ca prin asiá numitele conferintie invetiatoresci care in totu anulu se tienne in o mare parte a diecesei prin emisii comisari diecesani dejá si aducu frupte corespondátorie culturai poporulu, —

cu parere de reu iuse esperiandu, cumca astafelu de conferintie invetiatoresci pe teritoriulu frontariei militare nu se tienne, prin ce invetiatoriloru populari nationali li este luata ocaziunea de a-si castigá cunoscentiele de lipsa si corespondátorie timpulu pentru invetiamentu, asiá dara catra inaltulu presidiu se face urnatórea interpelare:

1.) Are inaltulu presidiu cunoscentia de psre acésta, ca astfelu de conferintie invetiatoresci pe teritoriulu frontariei militari nu se tienne;

2.) care sunt cauzele impedecatórie;

3.) facutu-s'a prin inaltulu presidiu pasi necesari spre delaturarea impedecamintelor.

Presiedintele archiereu dechiara, ca inca in siedintia presinte voiesce a raspunde la acésta interpolatiune si aduce nainte, ca in confiniulu militariu intru adeveru conferintie invetiatoresci nu se tienne.

Caus'a e ca Ministeriulu de resbelu au infacisiatu unu statutu organicu modificatu si sanctiunatu de Maiestatea Sa, in urmarea acésta influint'a organeloru militare sau sustienutu casi in trecutu; mai departe aduce inainte, ca despre acésta a incunoscentiatu si pe Esce-lentia Sa Dlu Mitropolitu, si nu au facutu alti pasi spre delaturarea pedecileru pentru ca a voit, ca acésta cauza s'o astérna chiar sinodulu eparchialu, si e gat'a a face acele dispusetiuni, ce le va affá sinodulu de bune si de lipsa.

Deputatulu interpelante Constantinu Radulescu dechiara, ca e indestulitu cu acestu respunsu.

48. Deputatulu Constantinu Radulescu face urnatórea propunere si respective interpolatiune.

Luandu in consideratiune, ca congressulu nationalu si au exprimat uoint'a pentru imbunatetirea sortii preotiloru, si a nume in principiu a primitu sistem'a de reductiune a parochiloru, propune ca onoratulu sinodu se em'ta o comisiune in obiectulu acésta si cu date positive castigatela Venerabilulu Consistoriu se elaboreze unu regulamentu pe bas'a sistem'e de reductiune, dorindu ca acésta se se astérna ca proiectu la sinodulu celu mai deaprópe.

Totudeodata interpeléza pre presiedintele archiereu, ca se aiba bunetate a raspunde, ca in cátu a satisfacutu pana acum'a acéstei doringtie a congressulu nationalu. —

Presiedintele archiereu in cátu se atinge de interpelatiune raspunde inca acum'a in acésta siedintia, ca in privint'a acésta nu a potutu face nimica pana acum'a, cáci fiindu ca acestu

objectu e a se pertraptă în sinodu, au acceptat a cunoște dorințele diecești.

Interpelantele Constantin Radulescu se declara mulțumit cu acestu răspuns.

49. Deputatul Dr. Alesandru Mocioni aflându de lipsa pertraptarea acestui obiectu, dorește, ca această interpelațiune și respective propunere numai decâtu se se predee comisiunei petitiunare.

Propunerea această se preda comisiunei petitiunale spre opiniune.

50. Deputatul Iulianu Ianculescu face următoră interpelațiune.

Dupa § 121. punct. 5 senatulu strinsu bisericescu alu Consistoriului eparchialu are a nisui, ca sinodele parochiale se și implinésca dorințele dupa cele ordinate în acestu statut.

S'a intemplat, că în comun'a bisericescă a Lugosiului cu ocaziunea implinirii postului de diaconu, Venarabilulu Consistoriu a facutu contr'a sinodulu parochialu din Lugosiu întrebară, că în respectulu calitatilor recurentilor pentru diaconu vré acelu sinodu parochialu se se țiene de decisele statutulu organicu, s'eu voiesce se se compôrte dupa statutulu provisoriu, ce a fostu în vigôre în comun'a bisericescă a Lugosiului mai înainte de introducerea statutulu organicu.

Acăsta întrebare pre langa ac'ea, că a datu ansa de neintelegere în comun'a bisericescă a Lugosiului, ni însuffa temere, că spre daun'a bisericești și autonomiei ei statutulu organicu nu se esecuta în tot'a vigôrea sa.

Deci mi-ieu libertate a îndreptă următorie întrebări catra înaltulu presidiu:

1-a are cunoștința despre abaterea susamintită de la statutulu organicu, intemplată în Lugosiu.

2-a are de cugetu, ca în comun'a bisericescă a Lugosiului statutulu organicu se-lu sustiene în deplina vigôre.

Presedintele archiereu răspunde delocu la acăsta interpelațiune și anume afla, că s'a p'ceputu în sensu sinistru acăsta causă, pentru că Consistoriulu nu au cugetatu, ca se lasă la o parte statutulu organicu și se sustiene unu statutulu particulariu datu de Consistoriu înca mai înainte de sancțiunarea statutulu organicu.

Consistoriulu în caus'a diaconiei din Lugosiu numai a întrebatu comun'a bisericescă, că ce calificatiune dorește se aiba candidatulu, pentru că în statutulu organicu nu-su enumerate calificatiunile de lipsă și din acăsta causă a voit'u a scî, ôre dorește comun'a bisericescă unu candidat cu 8 clase gimnasiale, adeca mai calificatu, și crede că e iertatu a face ceva mai bine. În întielesulu scrisôrei consistoriale și chiar procedur'a consistoriului nu are de scopu a lovî în statutulu organicu, ci a esoperă unu candidat calificatu. —

Interpelantele deputatu Julianu Ianculescu se mulțumesc cu acestu răspuns și se bucura pentru nisuint'a presidentelu archiereu de a sustine statutulu organicu în tot'a valôrea sa și cere ca acăsta propunere și respective interpelațiune se se puna la ordinea zilei:

La timpulu seu se va pune la ordinea zilei:

51. Deputatul Timoteiu Miclea face următoră interpelațiune catra presidiu:

Sciindu, cumca Joachimu Carciu parochulu din Comoriscă întremari lupte au trecutulu la religiunea nôstra dreptu-maritôre cu toti parochienii sei;

Sciindu cumca sesiunea parochială a remasu în posesiunea parochulu greco-catolicu și în acestu modu numitul Joachimu Carciu a ajunsu la o stare deplorabilă materială, întreba interpelantele, că ce dispusiuni a întreprinsu parintele archiereu pentru îmbunătățirea sortii acestui preotu s'eu cum cugeta a-i pot' usurâ sôrtea.

Presedintele archiereu în privința sesiunei menționate răspunde că a facutu pașii necesari la locurile mai înalte, dar fiindu că sunt mai multe sesiuni ocupate totu în acestu modu, și obiectulu e de a se decide du a unu principiu generalu, caus'a sesiunei menționate se vede că deastadata a remasu în suspensio, era ce se atinge de sôrtea lui Joachimu Carciu s'a resolutu, ca din sum'a capetată și menită pentru ajutorarea preotiloru seraci se-i dee de ocămdata o sumă bunisôră.

Interpelantele deputatu se declara mulțumit cu acestu răspuns îmbrucătoriu.

52. Deputatul Tinoteiu Miclea face următoră interpelațiune:

Audindu, că comun'a Terogova ni vrutu se aléga deputatu pentru acestu sine și comun'a Rusc'a totu din acelu cercu clericalu au alesu, întreba interpelantele, că respectivulu comisariu substernut'a protocolu scrutiuniu și de-a a substernutu, ce causă p' fi de nu s'a reprezentatu deputatul din acelu cercu.

Parintele archiereu aréta relațiunea comisariului consistoriale Pavelu Brancoviciu adauge, că nu s'a tramisu protocolulu de scrutiuniu în urmăre nu are cunoștința deca ata comun'a ar fi luat'u parte la alegere.

53. Dupa acesteia presedintele archiereu conformu conchisului de sub punct: 34 alu protocolulu siedintiei precedente, pune la ordinea zilei alegerea membriloru onorari pentru senatulu scolariu și dupa o cuventare deslucitôș scurta, suspinde pe una diumetate de ôra și dinti'a, pentru ca membrii sinodulu se se pot' consulta între sine în privința persôneleru alegate, precum și pentru de a se pot' face combinațiunile enuștiosie.

Redeschidindu-se siedintia și constatandu-se dupa consemnatiunea deputatiloru presentu alaturata protocolulu sub B. că fiindu de facia 45 de deputati, majoritatea absoluta este peste 23 de voturi, Presedintele archiereu provôca pe fia care dupatatu dupa nume de a dá presidiulu siedintia sa de votisare.

Cetindu-se numele și comanele tuturoru inscrișiloru în siedule, s'au aflatu următorii candidati:

A din cleru:

Michailu Popoviciu, Simeonu Dimitrieviciu, Ioanu Popoviciu, Ioanu Stefanoviciu, Michailu Pociariu, Nicolau Andrevicu, Alesandru Ioanoviciu, Michailu Velcenu, Nicolau Popoviciu, Jacobu Popoviciu, Atanasiu Ioanoviciu, Georgiu Pestenu, Josifu Tempea, Alesiu Popescu, Nicolae Brinzei.

B.) dintre mireni:

Andreiu Stolojanu, Vasiliu Nicolescu, Vicentiu Popu, Constantin Radulescu, Alesandru Mocioni, Simeonu Popoviciu, Ioane Missiciu, Dr. A. Marienescu, St. Antonescu, Iulianu Ianculescu, Georgiu Trapsia, Petru Vuia, Simeonu Mangiuca, Ioanu Balnosianu, Ioanu Petroviciu, Vasiliu Gurgutu, Stefanu Négoe, Dr. Alesandru Popoviciu, Ilie Megelesiu, Petru Popoviciu, Nicolae Vasileviciu, Iosifu Seraciu, Ioan Brancoviciu, Georgiu Baiasiu, Ioanu Peti'a, Alesandru Atanasieviciu, Simeonu Stoianoviciu, Petru Stepanescu, Ilie Sus'a.

54. Numerandu-se voturile însemnate și controlate și luandu se în consideratiune cumca majoritatea absoluta este de 23 de voturi, următorii deputati s'au proclamat de asesori consistoriali pent'u senatulu scolariu, alesi cu majoritate absoluta de voturi.

A din cleru.

1. Nicolae Andreovicu.
2. Georgiu Pestenu.
3. Michailu Pociariu.
4. Ioanu Popoviciu și
5. Michailu Velcenu.

B. dintre Mireni.

1. Stefanu Antonescu.
2. Iulianu Ianculescu.
3. Simeonu Mangiuca.
4. Dr. Atanasie Marienescu.
5. Vasiliu Nicolescu.
6. Vicentiu Popu.
7. Constantin Radulescu.
8. Andreiu Stolojanu.
9. Georgiu Trapsia.
10. Petru Vuja.

Fiindu-că în acestu modu senatulu scolariu nu s'a potutu constitui prin majoritate absoluta de voturi, remane ca în siedintia viitoria se se face alegeri nône și anume pentru unu asesoru din cleru și doi din mireni.

55. Între acesteia timpulu înaintandu, presedintele archiereu închide siedintia, declarandu, că siedintia proxima se va țiené mané în 23 Aprilie a. e. la 9 ôre.

Ioanu Popasu m. p.
Presedinte;
Nicolau Popoviciu m. p.
notarin.

(Va urmă.)

Varietati.

— *Isbuculu de la Calugari.* Isvorulu isbucnitoriu la comun'a Calugari, este un'a dintre raritatile principale ale B'horului. Acum ni se scrie cumca calugarenii, pentru infrumșetirea locului și latirea religiositatei, au otaritu a radică acolo și o cruce frumôșă carea se se sanțiescă în lunia de rusalii. Numai deca s'ar pot' acăsta cruce se fie spre onôrea artei romaniloru din acelu țienutu!

— *Indreptare.* În nr. 40. între Varietati, numele tinerulu romanu bravu carele a scapatu pre colegulu seu de la môrte din Temisiu, de sminta s'a scrișu „Nicolou Ionu,” pentru că numele lui e „Nicolau Geanu.”

— *Societatea „Petru Maioru.”* Georgiu Popa, constrinsu de multimea ataceriloru sale, a renunțiatu la presedintia în acăsta societate, și în locu-i s'a alesu d. Iosi'u Vulcanu, catra care sunt rogati a se adresă cei ce vor fi avendu de lucru cu societatea.

— *Indreptamul* următorie sminte ce s'au stracoratu în foisôră, și a nume:

În nr. 38 pagin'a a 2, colôn'a 4, sirulu 21, în locu de „de acum,” se se citésca: „anticu.”

În nr. 39, pag. 1, colôn'a 3, sirulu 23, în locu de „aprobabilis,” se se citésca: „aprobabilis.”

În a-el'a-si nr. pag. 2 col. 1. sir. 2., în locu de „lapitul,” se se cetésca: „capitul.” Totu acolê sirulu 9. în locu de „se,” se se citésca „si.”

În nr. 40. pag. 2. col. 3. sir. 6. în locu de „Montaciste,” se se citésca: „Montaniste.” — Totu acolo sirulu 25 în locu de „Zozunu” se se citésca: „Zozimu,” — era col. 4. a aceleisii pagini, sirulu 1. în locu de „slabu,” se se citésca „statu.”

În a-el'a-si nr. pag. 3. col. 2. sirulu 30. în locu de „Euurgiu,” se se citésca „Ervigiu.”

RESPUNSURI.

Dlui Cioto în Clusiu: Avisulu postulu despre 20 br. val. aust. pentru societatea „Petru Maioru,” l'am pedatu cassariulu societatei dlui At. Barianu.

Dlui D. M. în Fibișiu: Prenumeratiunea ni-a venitu în fauru, cându nu mai despuneamu de toti numerele 1-17. Va rogăm alta dată să grăbiți, mulțumim însinuu.

Concursu.

Pentru ocuparea Parochiei vacante greco-rom. din *Duleu* (comitatu Carasiului) Protopresbiteratulu Jebelului. statatoria din 100 de case.

Emolumintele împreunate cu acăsta parochia sunt 20 jugere de pamentu aratoriu, 30 cibile de cucurudiu ca biru anuale, și stola de le 100 de case: subscrisuru comitetu în întelegere cu D. Protopresbiteru tractualu prin acăsta scrie concursu pana în 30 Maiu a. e. până cându doritorii de a dobândi acăsta parochia sint avisati recursurile loru provédute cu testimoniulu despre absolvarea sciintielor teologice și cu atestatu consistorialu despre calificatiunea loru adresande sinodulu parochiale, a le subzerne districtualniculu Protopresbiteru.

Comitetulu parochialu din Duleu.

(2-3) Iosifu Bontila, mp. presedinte.

Concursu.

În comun'a *Selensiu-Cighirelu* comit. Aradu protopopiatulu Siriei, — se pottesce unu capelanu langa veteranulu Preotu D. Ioanu Papp, nu venitu anualu de 2/3 sesiune de pamentu aratoriu, biru și stôle de le 95 case, pentru care se scrie concursu pana în 31 Maiu a. e.

Doritorii de a ocupă acăsta capelania, recursurile lor — provédute cu extrasu de botezu — testimoniulu despre absolvirea teologiei și lespre calificatiune, — au de ale trimite la comitetulu parochialu din Selensiu-Cighirelu, — post'a ultima Pankota.

Selensiu-Cighirelu 16 maiu 1870.

Comitetulu parochialu.

Cu invoierea mea: Nicolae Beldea mp. Adminis. protopresbiteralu. (2-3)

Concursu.

Prin multiemirea Dlui invetiatoriu Traianu Calbasa, deveni scôla gr. or. rom. confesiunala din *Mocerisiu* vacanta, în protopresbiteratulu Mehadii; deci pentru ocuparea postulu invetiatorescu se scrie concursu cu terminu pana la finea lui Juniu a. e.

Salariulu în bani gata consta 63 fl. v. a., 12 meti de cucuruzu în bôbe, 12 stangini de lemne pentru sine și încaldirea acôiei cortelu naturalu, și gradina de legume.

Doritorii de ocupă acestu postu, vor avé se produca tôte documintele dupa *Statutul Organicu*, și petitiunile astfelu adiustate le vor spedă la comitetulu parochialu.

Mocerisiu, în 13. Aprilie 1870.

(2-3) Comitetulu parochialu.

Cu contielegerea respectivulu oficiatulu protopresbiteralu.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de capelanu în comun'a *Lalasiu* (comitatu Carasiu) Protopresvit. Lipovii se deschide concursu. Respectivulu va avé 2 Jugere de livêda, 5¹/₄ Jugere de aratura, și 533 □^o. de gradina, apoi birulu de la 30 de case à 1/2 metiu pos. de cucuruzu s'eu 1. în bani.

Doritorii de a ocupă postulu acestu, sunt avisati a-si trimite recursurile la subscrisuru Comitetu parochialu pana în 7. Juniu c. v. 1870.

Lalasiu, 10 Maiu 1870.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea: Ioanu Tieranu mp. prot. Lipovii. (2-3)

Concursu.

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu din comun'a greco-orientala Romana din *Căcoș'a*, protopresbiteratulu Oravitiei, terminu pana în finea lunei lui maiu anu'u curinte.

Salariulu invetiatorescu se cuprinde

1. În banii gata 126 fl. v. a.
2. 20. Meti de grâu.
3. 20. Meti de cucuruzu.
4. Una maje de lardu.
5. Una maje de sare.
6. 25 lb. de lumina.

7. 10 orgii de lemne pentru prunci și Invetiatoriu

8. Cortelu liberu și

9. 2 lantie de pamentu pentru semnatura.

Doritorii de a dobândi acestu postu invetiatorescu au se produca în Originalu:

1. Atestatu de calificatiune de la Veneratulu consistoriu alu Caransebesiului.

2. Atestatu despre absolvirea cursulu preparandialu din Aradu.

3. Alte Atestate despre sciintiele castigate înainte de intrarea în Institutulu pedagogicu.

4. Atestatu despre portarea morala.

5. Atestatu de botezu.

Petitiunile astu-felu adiustate le vor spedă la Protopresbiterulu Districtualu din Oravitia. Petitiunile lipsite de suau însemnatele atestate, nu se vor luă în consideratiune.

Căcoș'a, în 13 Maiu 1870.

Comitetulu parochialu.

În contielegerea protopresbiterulu.

(2-3) Iacobu Popoviciu.

Cursurile la burs'a de Viena.

(Dupa încetarea telegrafica din 4 juniu.)

Imprum. de statu convertatu cu 504 60.20 Imprum. nationalu 69.85 Actiunile de creditu 254.20; — sortiurile din 1860: 96.40; sortiurile din 1864: 117.10; Obligatiunile de sarcinarii de pamentu, cele ung. 79.75; banatice 78.50; transilv. 76. — bucovia. 73.26 argintulu 120.25; galbenii 5.79 napoleonii 9.76.